

Views and Readiness of Midwifery Students Regarding Distance Education: The Case of Sivas Cumhuriyet University[#]

Büşra Cesur^a, Merve Kurt^{b,*}

Department of Midwifery, Faculty of Health Sciences, Sivas Cumhuriyet University, Sivas, Türkiye

*Corresponding author

Research Article

Acknowledgment

[#]This study was presented as an oral presentation at the 1st International 1st National Sivas Midwifery Congress held at Cumhuriyet University in Sivas on May 9-10, 2022.

History

Received: 09/06/2023

Accepted: 07/09/2023

ABSTRACT

This research was planned to determine the students' views and readiness for distance education in midwifery education. The research is descriptive and its population consists of students of Sivas Cumhuriyet University Faculty of Health Sciences Midwifery Department. The data collection process was carried out using the Personal Information Form and the Scale for Determining the Status of Students Regarding Open and Distance Learning. The research data were evaluated with the SPSS 22.0 program. Parametric methods were used in the analysis of the data. The t-test, one-way analysis of variance (Anova) and post hoc (Tukey, LSD) analyzes were used to analyze the differentiations according to the descriptive characteristics of the students. Ethics committee approval was obtained before the study. 343 midwifery students participated in the study, 38 students were excluded from the study due to deficiencies in the data collection form. According to the results of the research, the average of the students' general readiness for distance education was found to be high. When examined according to grades, the general readiness scores of 4th grade students for distance education were found to be higher. ($p<0.05$). The students stated that the problems they encountered related to distance education were the difficulty of following the lessons on the computer (13.2%), problems with the internet connection (32.6%) and the motivation problem arising from working individually (32.6%). When the differentiation status according to descriptive characteristics is examined, it was found that the general readiness scores for distance education of those with good family income and those with nuclear families were found to be higher than those with a medium and large family income. The mean readiness score of those who preferred distance education was found to be higher than those who did not prefer distance education ($p<0.05$). Midwifery students' general readiness for distance education was found to be high in general. However, there are influencing factors. These are family income, family type, computer use and distance education preference.

Keywords: Distance education, Midwifery education, Readiness

Ebelik Öğrencilerinin Uzaktan Eğitim ile İlgili Görüşleri ve Hazır bulunuşlukları: Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Örneği[#]

Bilgi

[#]Bu çalışma 9-10 Mayıs 2022 tarihlerinde Sivas Cumhuriyet Üniversitesi'nde gerçekleşen 1. Uluslararası 1. Ulusal Sivas Ebelik Kongre'sinde sözel bildiri olarak sunulmuştur.

Süreç

Geliş: 09/06/2023

Kabul: 07/09/2023

Copyright

This work is licensed under Creative Commons Attribution 4.0 International License

ÖZ

Bu araştırma ebelik eğitiminde öğrencilerin uzaktan eğitim ile ilgili görüşleri ve hazır bulunuşluklarının belirlenmesi amacıyla planlanmıştır. Araştırma tanımlayıcı tiptedir ve evrenini Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Ebelik Bölümü öğrencileri oluşturmaktadır. Verilerin toplanma süreci, Kişisel Bilgi Formu, Öğrencilerin Açık ve Uzaktan Öğrenmeye İlişkin Durumlarının Belirlenmesi Ölçeği kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırma verileri SPSS 22.0 programı ile değerlendirilmiştir. Verilerin analizinde parametrik yöntemler kullanılmıştır. Öğrencilerin tanımlayıcı özelliklerine göre farklılaşmaların incelenmesinde t-testi, tek yönlü varyans analizi (Anova) ve post hoc (Tukey, LSD) analizleri kullanılmıştır. Araştırma öncesi etik kurul izni alınmıştır. Araştırmaya 343 ebelik öğrencisi katılmıştır, 38 öğrenci veri toplama formundaki eksiklikler nedeniyle çalışma dışında bırakılmıştır. Araştırmanın sonucuna göre öğrencilerin "uzaktan eğitime genel hazır bulunuşluk" ortalaması yüksek bulunmuştur. Sınıf derecelerine göre incelendiğinde 4. sınıf öğrencilerin uzaktan eğitime genel hazır bulunuşluk puanları daha yüksek bulunmuştur. ($p<0.05$). Öğrenciler uzaktan eğitim ile ilgili karşılaştığı problemleri dersleri bilgisayardan takip etme zorluğu (%13,2), internet bağlantısında sorun yaşanması (%32,6) ve bireysel olarak çalışmaktan kaynaklanan motivasyon sorunu (%32,6) olarak belirtmişlerdir. Tanımlayıcı özelliklere göre farklılaşma durumu incelendiğinde aile gelir durumu iyi olanların ve çekirdek aile olanların uzaktan eğitime genel hazır bulunuşluk puanlarının aile gelir durumu orta ve geniş aile olanlardan yüksek bulunmuştur. Uzaktan eğitim tercih edenlerin hazır bulunuşluk puan ortalaması uzaktan eğitim tercih etmeyenlere göre daha yüksek bulunmuştur ($p<0.05$). Ebelik öğrencilerinin uzaktan eğitime hazır bulunuşlukları genel olarak yüksek bulunmuştur. Ancak etkileyen faktörler mevcuttur. Bunlar aile gelir durumu, aile tipi, bilgisayar kullanma durumu ve uzaktan eğitim tercihidir.

Anahtar Kelimeler: Ebelik eğitimi, Hazır bulunuşluk, Uzaktan eğitim,

^a bcesur@cumhuriyet.edu.tr

^{id} https://orcid.org/0000-0002-2813-7733

^b mervekoca81@gmail.com

^{id} https://orcid.org/0000-0002-4410-2987

Giriş

İnternet tabanlı eğitim, web tabanlı eğitim ve e-öğrenme olarak da anılan uzaktan eğitim, internetin başlangıcından bu yana en çok kullanılan eğitim biçimidir. Uzaktan eğitim bilgisayar ve internet teknolojilerinin gelişmesiyle değişime uğrayarak daha erişilebilir bir hale gelmiştir (Moore ve Kearsley, 2012). Radyo ve televizyon teknolojisindeki gelişmeler sayesinde radyo ve televizyonda uzaktan eğitim kursları yayınlanmaya başlamış, uydu, fiber optik ve bilgisayar teknolojisinin gelişmesiyle birlikte bu teknolojiler ile sanal öğrenme ortamları sürdürülmeye başlanmıştır (İşman, 2011). Uzaktan eğitim, esnek öğrenme ortamları ile umut verici bir yenilik olarak kabul edilmektedir (Allen ve ark., 2010). Teknolojik gelişmelerle birlikte 2019 yılından itibaren tüm dünyada olumsuz etkileri söz konusu olan COVID-19'un başlangıcıyla birlikte uzaktan eğitim daha çok önem kazanmaya başlamıştır. Uzaktan eğitimin, eğitimin sürdürülebilirliğinin sağlanması, hayat boyu öğrenmeyi sağlama ve eğitim maliyetlerinin düşürülmesi gibi birçok faydası vardır (Omiles ve ark., 2019; Pambayun ve ark., 2019; Serhan, 2019; Alharthi, 2020 Al-Husban, 2020; Akinbadewa ve Sofowora, 2020; Seage ve Türegün, 2020). Belirtilen faydalarına rağmen uzaktan öğrenme ile ilgili bazı sınırlamalar vardır. İnternet erişimi, altyapı eksikliği (yazılım, donanım vb.) ekonomik nedenler, bölgesel farklılık, gibi birçok faktör uzaktan eğitim programları için engel oluşturmaktadır. Ayrıca uzaktan eğitimin öğrenci tarafından benimsenme durumu ve bakış açısı uzaktan eğitimin niteliğini ve sürdürülebilirliğini etkilemektedir. Uzaktan eğitim programlarının etkililiği konusunda en önemli ölçüt öğrencilerin öğrenim ihtiyaçlarının karşılanmasıdır. Her öğrencinin uzaktan eğitim sürecine verdiği tepki ve bakış açısı farklılık arz etmektedir. Öğrencilerin bir kısmı uzaktan eğitim sürecine rahatlıkla uyum sağlarken bazı öğrenciler ise bu ortamın özelliklerine uyum sağlamakta güçlük yaşamaktadır. Özellikle çevrim içi eğitime alışkın olmayan öğrenciler yüz yüze eğitime kıyasla daha olumsuz etkileneceklerdir (Salar, 2013; Mercan, 2017). Öğrenci düzeyinde var olan sistemik zorluklardan bazıları teknoloji ve bağlantı sorunları, akranlar ve öğretmenle iletişim sorunları, çevrimiçi derslerde öz düzenleme sorunları, çevrimiçi çalışırken dikkatin dağılması, izolasyon hissi, topluluk ve bağlılık eksikliği, uyum eksikliğidir. (Martin, 2022).

Öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik düşüncelerinden elde edilen veriler, uzaktan eğitim sürecine dahil edilen derslerin içeriklerinin hazırlanması, ders yönetimi, öğrenci davranışlarının izlenmesi analiz edilmesi, öğrenci başarı durumunun belirlenmesi ve etkileşimli iletişim ortamının yönetimi üzerinde yol gösterici olabilir. Böylece uzaktan eğitim süreci öğrencilerin görüşleri doğrultusunda planlanmış olacaktır (Mercan, 2017). Bu araştırmanın, ebelik eğitiminde (teorik-uygulama) uzaktan eğitimin verimli bir şekilde yürütülmesi ve gerekli düzenleme veya iyileştirmelerin yapılabilmesi için eğitim teknolojileri ve ebelik bölümlerinde uzaktan eğitim gibi alanlarda yapılacak çalışmalara katkı sağlaması beklenmektedir. Bu nedenle araştırma ebelik eğitiminde etkili çevrimiçi

deneyimler sağlamak ve uzaktan eğitimin öğrenci düzeyinde etkilerini incelemek için öğrencilerin uzaktan eğitim ile ilgili görüşleri ve hazır bulunuşluklarının belirlenmesi amacıyla planlanmıştır.

Materyal ve Yöntem

Araştırmanın Tipi ve Örneklem Seçimi

Bu çalışma tanımlayıcı araştırma tipindedir. Araştırmanın evrenini Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Ebelik Bölümü öğrencileri oluşturmuştur. Çalışmada örneklem seçimine gidilmemiştir. İnternet erişimi olan ve çalışmaya katılmaya gönüllü olan ebelik öğrencileri araştırmaya dahil edilmiştir.

Veri Toplama Araçları

Kişisel bilgi formu

Araştırmacılar tarafından literatür bilgilerine dayanarak oluşturulan Kişisel Bilgi Formunda yaş, sınıf derecesi, gelir durumu ve yaşanan yer vb. yönelik 12 soru yer almaktadır.

Öğrencilerin açık ve uzaktan öğrenmeye ilişkin durumlarının belirlenmesi ölçeği

Salar (2013) tarafından geliştirilen Öğrencilerin Açık ve Uzaktan Öğrenmeye İlişkin Durumlarının Belirlenmesi Ölçeği iki kısımdan oluşmaktadır. Birinci kısımda öğrencilerin demografik özellikleri (yaş, cinsiyet, alan, üniversite) belirtilmektedir. Anketin ikinci kısmı 8 sorudan oluşmaktadır. İkinci bölümde katılımcının kaç yıldır bilgisayar kullandığı, bilgisayar ve interneti kullanma düzeyi konusundaki değerlendirmeleri, kullanabileceği bilgisayar olup olmadığı, kullanabileceği internet erişimi, bölümünde aldığı derslere ilişkin ifadeler ve Açık ve Uzaktan Öğrenme ile ilgili çeşitli internet uygulamalarını içeren 8 soru yer almaktadır. Araştırmaya katılan öğrencilere Google Forms programı üzerinden oluşturulan anket WhatsApp aracılığı ile online olarak uygulanmıştır.

Araştırmanın Etik Yönü

Araştırma verileri toplanmadan önce Cumhuriyet Üniversitesi Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulu'ndan yazılı izin alınmıştır.

Verilerin Değerlendirilmesi

Araştırma bulguları SPSS 22.0 istatistik programı kullanılarak değerlendirilmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin tanımlayıcı özelliklerinin belirlenmesinde frekans ve yüzde analizlerinden, ölçeğin incelenmesinde ortalama ve standart sapma istatistiklerinden yararlanılmıştır. Araştırma değişkenlerinin normal dağılım gösterip göstermediğini belirlemek üzere Kurtosis (Basıklık) ve Skewness (Çarpıklık) değerleri incelenmiştir (Çizelge 3). Araştırma değişkenlere ilişkin basıklık değerleri en düşük -0,775, en yüksek 0,812; çarpıklık değerleri en düşük -0,385, en yüksek 0,169 olarak saptanmıştır. Değişkenlerin normal dağılım gösterdiği belirlenmiştir. Verilerin analizinde

parametrik yöntemler kullanılmıştır. Öğrencilerin tanımlayıcı özelliklerinin analizinde post hoc (Tukey, LSD) t-testi ve tek yönlü varyans analizi (Anova) kullanılmıştır. Etki büyüklüğünü hesaplamak için Cohen(d) ve Eta kare(η^2) katsayıları kullanılmıştır. Etki büyüklüğü gruplar arasındaki farkın önemli kabul edilecek büyük bir fark olup olmadığını göstermektedir. Cohen değeri 0.2: küçük; 0.5: orta; 0.8: büyük olarak, eta kare değeri 0.01: küçük; 0.06: orta; 0.14: büyük olarak değerlendirilmektedir (Büyüköztürk ve diğerleri, 2018).

Bulgular ve Tartışma

Öğrencilerin tanımlayıcı özelliklerin karşılaştırılmasına yönelik bulgular Çizelge 1'de gösterilmiştir. Öğrenciler sınıfa göre 75'i (%24,7) 1, 72'si (%23,7) 2, 76'sı (%25,0) 3, 81'i (%26,6) 4 olarak dağılmaktadır. Çalışma durumuna göre 13'ü (%4,3) çalışıyor, 291'i (%95,7) çalışmıyordu. Aile yapısına göre 253'ü (%83,2) çekirdek, 51'i (%16,8) geniş aile idi. Aile gelir durumuna göre 17'si (%5,6) iyi, 253'ü (%83,2) orta, 34'ü (%11,2) kötü gelir durumuna sahipti. Yaşanılan yere göre ise 61'i (%20,1) köy, 80'i (%26,3) ilçe, 163'ü (%53,6) ilde yaşamaktadır.

Çizelge 1. Tanımlayıcı özelliklerin karşılaştırılması

Table 1. Comparison of descriptive characteristics

Gruplar	Frekans(N)	Yüzde (%)
Sınıf	75	24,7
1	72	23,7
2	76	25,0
3	81	26,6
4	75	24,7
Aile Yapısı		
Çekirdek	253	83,2
Geniş Aile	51	16,8
Aile Gelir Durumu		
İyi	17	5,6
Orta	253	83,2
Kötü	34	11,2
Yaşanılan Yer		
Köy	61	20,1
İlçe	80	26,3
İl	163	53,6

Öğrencilerin uzaktan eğitim tercihi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi'nde karşılaştıkları problemler ve teorik-uygulamalı derslere yönelik düşünceleri Çizelge 2'de gösterilmiştir. Öğrencilerin 73'ü (%24,0) uzaktan eğitimi tercih ederken, 164'ü (%53,9) ise tercih etmemektedir. Uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerin 40'ı (%13,2) dersleri bilgisayardan takip etmekte zorlandığını, 99'u (%32,6) internet bağlantısında sorun yaşadığını, 99'u (%32,6) bireysel olarak çalışma motivasyonu sorunu olduğunu, 66'sı (%21,7) ise sorun yaşamadığını ifade etmiştir. Öğrenciler teorik derslerde uzaktan eğitim alma düşüncelerini 77'si (%25,3) çok iyi, 98'i (%32,2) iyi, 44'ü (%14,5) kararsızım, 59'u (%19,4) kötü, 26'sı (%8,6) çok kötü olarak belirtmişlerdir.

Uygulamalı derslerde uzaktan eğitim alma düşüncelerini ise 25'i (%8,2) çok iyi, 21'i (%6,9) iyi, 53'ü (%17,4) kararsızım, 29'u (%9,5) kötü, 176'sı (%57,9) çok kötü olarak

belirtmişlerdir (Çizelge 2). Literatür incelendiğinde uzaktan eğitimde öğrenciler açısından karşılaşılan zorluklar arasında zayıf bilgi iletişim teknolojileri becerileri, hayal kırıklığı, kaliteli eğitim eksikliği, motivasyon eksikliği, sınırlı etkileşim, teknolojik altyapıların yetersizliği, zayıf internet bağlantısı olarak belirtilmiştir. (Nufrio, 2007; Georgiou, 2018; Leontyeva 2018; Arthur-Nyarko ve ark., 2020; Zahir ve Münir, 2020). Elde edilen bulgular çalışmamızla uyum göstermektedir. Öğrencilerin teorik ve uygulamalı dersleri uzaktan eğitim ile alma düşünceleri ele alındığında öğrencilerin büyük bir kısmı uygulamalı dersleri uzaktan eğitim ile almak istemedikleri yönünde idi (Çizelge 2). Bu durum, Leontyeva (2018) tarafından yapılan ve öğrencilerin uzaktan eğitim için memnuniyetsizliklerini ifade ettikleri araştırma bulgularıyla desteklenmiştir. Araştırmada öğrencilerin açık uçlu soruya verdiği tepkiler, zayıf görüntü ve ses, laboratuvarlarda pratik uygulamaların olmaması sebebiyle uzaktan eğitim memnuniyetleri düşük bulunmuştur. Başka bir çalışmada bazı uygulamalı derslerin ve yönetilen çalışmaların uzaktan öğrenilmesinin zorluğu belirtilmiştir (Lassoued, Alhendawi ve Bashitilshaer, 2020).

Çizelge 2. Uzaktan eğitim tercihi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi'nde karşılaştıkları problemler ve teorik-uygulamalı derslere yönelik düşünceleri

Table 2. Distance education preference, problems encountered at sivas cumhuriyet university and their thoughts on theoretical-practical courses

	Frekans	Yüzde
Uzaktan Eğitim Tercihi		
Evet	73	24,0
Hayır	164	53,9
Kararsızım	67	22,0
SCÜ Karşılaşılan Problem		
Dersleri Bilgisayardan Takip Etme Zorluğu	40	13,2
İnternet Bağlantısında Sorun Yaşanması	99	32,6
Bireysel Olarak Çalışma Motivasyonu Sorunu	99	32,6
Sorun Yaşamıyorum	66	21,7
Teorik Derslere Yönelik Düşünce		
Çok İyi	77	25,3
İyi	98	32,2
Kararsızım	44	14,5
Kötü	59	19,4
Çok Kötü	26	8,6
Uygulamalı Derslerde Düşünce		
Çok İyi	25	8,2
İyi	21	6,9
Kararsızım	53	17,4
Kötü	29	9,5
Çok Kötü	176	57,9

Çizelge 3.1. ve 3.2 de uzaktan eğitime hazır bulunuşluk puanlarının tanımlayıcı özelliklere göre farklılaşma durumu incelenmiştir. Öğrencilerin uzaktan eğitime genel hazır bulunuşluk genel puanları sınıfa göre anlamlı farklılık göstermektedir (F=5,547; p=0.001<0.05; $\eta^2=0,053$). 4.

Sınıfların uzaktan eğitime genel hazır bulunuşluk genel puanları diğer sınıflara göre daha yüksek bulunmuştur ($p<0.05$). 4. Sınıfların bilgi ve iletişim teknolojileri puanı, zaman puanları, uzaktan öğrenme puanları diğer sınıflardaki öğrencilere göre anlamlı olarak daha yüksek bulunmuştur. Çekirdek aile olanların uzaktan eğitime genel hazır bulunuşluk genel puanları ($x=3,487$), geniş aile olanlardan ($x=3,018$) yüksek bulunmuştur ($t=3,682$; $p=0<0.05$; $d=0,565$; $\eta^2=0,043$). Çekirdek aile olanların bilgi ve iletişim teknolojileri puanları ($x=3,778$), zaman puanları ve uzaktan öğrenme puanları geniş aile olanlara göre anlamlı olarak daha yüksekti. Öğrencilerin uzaktan eğitime genel hazır bulunuşluk genel puanları aile gelir durumuna göre anlamlı farklılık göstermektedir ($F=3,492$; $p=0.032<0.05$; $\eta^2=0,023$) (Çizelge 3.1/3.2). Aile gelir durumu iyi olanların uzaktan eğitime genel hazır bulunuşluk genel puanlarının gelir durumu orta olanlardan daha yüksek bulunmuştur. ($p<0.05$). Gelir durumu iyi olanların bilgi ve iletişim teknolojileri puanları aile gelir

durumu orta olanların puanlarından daha yüksek saptanmıştır ($p<0.05$). Aile gelir durumunun ve maddi imkanların uzaktan eğitim tercihini ve hazır bulunuşluklarını etkilediği saptanmıştır. Çekirdek ailede yaşayan öğrencilerin uzaktan eğitime hazır bulunuşluk genel puan ortalamaları daha yüksek bulunmuştur (Çizelge 1, Çizelge 3.1./3.2.). Literatürde birçok çalışmada evde ders çalışmak için sessiz bir ortamın olmaması, zayıf internet ağları ve çevrimiçi öğrenme için cep telefonunun genellikle mevcut tek cihaz olması, evin darlığı ve aynı ailede tek bilgisayarla birkaç öğrencinin bulunması sebebiyle öğrencilerin önemli zorluklarla karşı karşıya kaldıkları belirtilmiştir (Adnan ve Anwar, 2020; Demuyakor, 2020; Kapasia ve ark., 2020; Lassoued, Alhendawi ve Bashithalshaaer 2020; Owusu-Fordjour ve ark., 2020). Bu durum orta ve yüksek gelirli ülkelerde bile öğrencilere eşit öğrenme fırsatları sunmayı zorlaştırmıştır (Marinoni ve ark., 2020). Literatürdeki veriler çalışmamız ile uyumlu bulunmuştur.

Çizelge 3.1. Uzaktan eğitime hazırbulunluşluk puanlarının tanımlayıcı özelliklere göre farklılaşma durumu

Table 3.1. Differences in distance education readiness scores by descriptive characteristics

Demografik Özellikler	n	Uzaktan Eğitime Genel Hazır bulunuşluk Genel	Bilgi ve İletişim Teknolojileri	Zaman	Uzaktan Öğrenme
Sınıf		Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS
1	75	3,259±0,856	3,547±0,914	3,143±1,010	2,836±1,129
2	72	3,268±0,753	3,637±0,775	3,181±0,925	2,648±0,990
3	76	3,353±0,774	3,662±0,927	3,342±0,813	2,750±0,980
4	81	3,725±0,912	3,938±0,882	3,750±0,922	3,263±1,293
F=		5,547	2,925	7,160	4,655
p=		0,001	0,034	0,000	0,003
PostHoc=		4>1, 4>2, 4>3 ($p<0.05$)	4>1, 4>2, 4>3 ($p<0.05$)	4>1, 4>2, 4>3 ($p<0.05$)	4>1, 4>2, 4>3 ($p<0.05$)
Çalışma Durumu		Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS
Evet	13	3,444±1,324	3,628±1,288	3,385±1,471	3,154±1,482
Hayır	291	3,407±0,823	3,705±0,867	3,363±0,921	2,872±1,113
t=		0,153	-0,303	0,082	0,881
p=		0,923	0,836	0,958	0,379
Aile Yapısı		Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS
Çekirdek	253	3,487±0,862	3,778±0,899	3,425±0,957	2,990±1,147
Geniş Aile	51	3,018±0,648	3,320±0,712	3,059±0,845	2,360±0,879
t=		3,682	3,425	2,539	3,708
p=		0,000	0,001	0,012	0,000
Aile Gelir Durumu		Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS
İyi	17	3,923±0,728	4,314±0,632	3,838±0,696	3,255±1,392
Orta	253	3,387±0,830	3,681±0,879	3,317±0,924	2,892±1,089
Kötü	34	3,312±0,962	3,544±0,948	3,471±1,161	2,637±1,259
F=		3,492	4,778	2,682	1,742
p=		0,032	0,009	0,070	0,177
PostHoc=		1>2, 1>3 ($p<0.05$)	1>2, 1>3 ($p<0.05$)		
Yaşanılan Yer		Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS
Köy	61	3,473±0,781	3,732±0,850	3,529±0,841	2,880±1,145
İlçe	80	3,302±0,857	3,575±0,847	3,294±1,016	2,767±1,127
İl	163	3,437±0,866	3,752±0,916	3,336±0,949	2,943±1,128
F=		0,901	1,113	1,214	0,651
p=		0,407	0,330	0,298	0,522
Uzaktan Eğitim Tercihi		Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS
Evet	73	3,985±0,917	4,169±0,862	3,846±1,010	3,804±1,148
Hayır	164	3,096±0,704	3,438±0,847	3,087±0,861	2,423±0,908
Kararsızım	67	3,547±0,723	3,836±0,766	3,515±0,841	3,010±0,953
F=		35,595	20,528	19,403	50,859
p=		0,000	0,000	0,000	0,000
PostHoc=		1>2, 3>2, 1>3 ($p<0.05$)	1>2, 3>2, 1>3 ($p<0.05$)	1>2, 3>2, 1>3 ($p<0.05$)	1>2, 3>2, 1>3 ($p<0.05$)

Çizelge 3.2. Uzaktan eğitime hazırbulunuşluk puanlarının tanımlayıcı özelliklere göre farklılaşma durumu**Table 3.2.** Differences in distance education readiness scores by descriptive characteristics

Demografik Özellikler	n	Uzaktan Eğitime Genel Hazır bulunuşluk Genel	Bilgi ve İletişim Teknolojileri	Zaman	Uzaktan Öğrenme
Scü Karşılaşılan Problem		Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS
Dersleri Bilgisayardan Takip Etme Zorluğu	40	3,039±0,651	3,388±0,822	2,988±0,742	2,408±0,801
İnternet Bağlantısında Sorun Yaşanması	99	3,103±0,866	3,364±0,983	3,149±0,948	2,522±1,056
Bireysel Olarak Çalışmaktan Kaynaklanan Motivasyon Sorunu	99	3,304±0,655	3,734±0,737	3,179±0,887	2,609±0,897
Sorun Yaşamıyorum	66	4,248±0,597	4,349±0,561	4,189±0,643	4,126±0,805
F=		40,157	22,056	27,442	51,421
p=		0,000	0,000	0,000	0,000
PostHoc=		3>1, 4>1, 4>2, 4>3 (p<0.05)	3>1, 4>1, 3>2, 4>2, 4>3 (p<0.05)	4>1, 4>2, 4>3 (p<0.05)	4>1, 4>2, 4>3 (p<0.05)
Ders İçeriği Faydaları		Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS
Evet	232	3,573±0,791	3,856±0,799	3,497±0,907	3,109±1,091
Hayır	72	2,878±0,807	3,201±0,969	2,934±0,955	2,157±0,934
t=		6,479	5,764	4,542	6,679
p=		0,000	0,000	0,000	0,000
Teorik Derslerde Düşünce		Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS
Çok İyi	77	3,916±0,970	4,063±0,940	3,896±0,970	3,649±1,299
İyi	98	3,438±0,651	3,716±0,735	3,378±0,835	2,963±0,895
Kararsızım	44	3,091±0,640	3,519±0,866	2,994±0,788	2,364±0,725
Kötü	59	3,117±0,726	3,477±0,841	3,123±0,846	2,390±0,887
Çok Kötü	26	2,994±0,959	3,391±1,058	2,904±1,056	2,321±1,137
F=		13,766	5,757	11,680	19,581
p=		0,000	0,000	0,000	0,000
PostHoc=		1>2, 1>3, 2>3, 1>4, 2>4, 1>5, 2>5 (p<0.05)	1>2, 1>3, 1>4, 1>5 (p<0.05)	1>2, 1>3, 2>3, 1>4, 1>5, 2>5 (p<0.05)	1>2, 1>3, 2>3, 1>4, 2>4, 1>5, 2>5 (p<0.05)
Uygulamalı Derslerde Düşünce		Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS
Çok İyi	25	4,622±0,417	4,660±0,440	4,570±0,442	4,613±0,468
İyi	21	3,927±0,873	4,056±0,886	3,786±1,059	3,857±1,057
Kararsızım	53	3,494±0,618	3,648±0,702	3,462±0,668	3,226±0,784
Kötü	29	3,576±0,799	3,839±0,822	3,440±0,923	3,230±0,882
Çok Kötü	176	3,122±0,764	3,516±0,897	3,099±0,910	2,362±0,935
F=		27,252	11,769	18,122	48,572
p=		0,000	0,000	0,000	0,000
PostHoc=		1>2, 1>3, 2>3, 1>4, 1>5, 2>5, 3>5, 4>5 (p<0.05)	1>2, 1>3, 1>4, 1>5, 2>5 (p<0.05)	1>2, 1>3, 1>4, 1>5, 2>5, 3>5, 4>5 (p<0.05)	1>2, 1>3, 2>3, 1>4, 2>4, 1>5, 2>5, 3>5, 4>5 (p<0.05)
Fakülteadaki Ders Alma Seçeneği		Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS
Tüm Derslerimi Kampüse Gelerek Yüz Yüze Almak İsterim	87	2,952±0,755	3,274±0,919	2,977±0,904	2,276±0,894
Bazı Dersleri Kampüse Gelmeden Uzaktan Almak İsterim	151	3,400±0,666	3,769±0,745	3,323±0,809	2,764±0,937
Derslerin Hepsini Kampüse Gelmeden Uzaktan Almak İsterim	66	4,030±0,948	4,109±0,915	3,966±1,011	3,960±1,079
F=		37,771	19,706	23,833	60,356
p=		0,000	0,000	0,000	0,000
PostHoc=		2>1, 3>1, 3>2 (p<0.05)	2>1, 3>1, 3>2 (p<0.05)	2>1, 3>1, 3>2 (p<0.05)	2>1, 3>1, 3>2 (p<0.05)

F: Anova Testi; t: Bağımsız Gruplar T-Testi; PostHoc:Tukey, LSD

Çizelge 4. Uzaktan eğitime hazır bulunuşluk puan ortalamaları**Table 4.** Mean readiness scores for distance education

	N	Ort	Ss	Min.	Maks.	Kurtosis	Skewness	Alpha
Uzaktan Eğitime Genel Hazır Bulunuşluk Genel	304	3,409	0,847	1,000	5,000	0,420	-0,385	0,909
Bilgi ve İletişim Teknolojileri	304	3,701	0,886	1,000	5,000	0,812	-0,863	0,850
Zaman	304	3,364	0,948	1,000	5,000	0,018	-0,444	0,790
Uzaktan Öğrenme	304	2,884	1,130	1,000	5,000	-0,775	0,169	0,797

Öğrencilerin uzaktan eğitime genel hazır bulunuşluk genel puanları gelecekte uzaktan eğitim tercihine göre anlamlı farklılık göstermektedir ($F=35,595$; $p<0.05$; $\eta^2=0,191$). Uzaktan eğitim tercih edenlerin uzaktan eğitim tercih etmeyenlere göre uzaktan eğitime genel hazır bulunuşluk puanları yüksek saptanmıştır ($p<0.05$). Bilgi ve iletişim teknolojileri puanları, zaman puanları ve uzaktan öğrenme puanları gelecekte uzaktan eğitim tercihine göre anlamlı farklılık göstermektedir ($F=20,528$; $p<0.05$; $\eta^2=0,120$).

Öğrencilerin uzaktan eğitime genel hazır bulunuşluk genel puanları SCÜ karşılaşılan probleme göre anlamlı farklılık göstermektedir ($F=40,157$; $p<0.05$; $\eta^2=0,287$). Herhangi bir sorun yaşamayanların bilgi ve iletişim teknolojileri puanları, zaman puanları ve uzaktan öğrenme puanları sorun yaşayanlara göre daha yüksek bulunmuştur. Ders içeriğini faydalı bulanların uzaktan eğitime genel hazır bulunuşluk genel puanları ($x=3,573$), ders içeriğini faydalı bulmayanlara ($x=2,878$) göre daha yüksek bulunmuştur ($t=6,479$; $p<0.05$; $d=0,874$; $\eta^2=0,122$). Ders içeriğini faydalı bulanların bilgi ve iletişim teknolojileri puanları, zaman puanları ve öğrenme puanları ders içeriğini faydalı bulmayanların uzaktan eğitime genel hazır bulunuşluk genel puanlarından ($x=2,878$) yüksek bulunmuştur ($t=6,479$; $p<0.05$; $d=0,874$; $\eta^2=0,122$). Öğrencilerin uzaktan eğitime genel hazır bulunuşluk genel puanları teorik derslerde uzaktan eğitim alma düşüncesine göre anlamlı farklılık göstermektedir ($F=13,766$; $p<0.05$; $\eta^2=0,156$). Teorik derslerde uzaktan eğitim alma düşüncesi çok iyi olanların hazır bulunuşluk genel puanları diğerlerine göre daha yüksekti ($p<0.05$). Uzaktan eğitime genel hazır bulunuşluk genel puanları uygulamalı derslerde uzaktan eğitim alma düşüncesine göre anlamlı farklılık göstermektedir ($F=27,252$; $p<0.05$; $\eta^2=0,267$). Uygulamalı derslerde uzaktan eğitim alma düşüncesi çok iyi olanların uzaktan eğitime genel hazır bulunuşluk genel puanları diğerlerine göre yüksek saptanmıştır ($p<0.05$).

Öğrencilerin uzaktan eğitime hazır bulunuşluğa yönelik; aritmetik ortalama, standart sapma ve minimum-maksimum düzeyleri Çizelge 4'te yer almaktadır. Öğrencilerin "uzaktan eğitime genel hazır bulunuşluk genel" ortalaması yüksek $3,409\pm 0,847$ (Min=1; Maks=5), "bilgi ve iletişim teknolojileri" ortalaması yüksek $3,701\pm 0,886$ (Min=1; Maks=5), "zaman" ortalaması orta $3,364\pm 0,948$ (Min=1; Maks=5), "uzaktan öğrenme" ortalaması orta $2,884\pm 1,130$ (Min=1; Maks=5) olarak saptanmıştır. Benzer bir çalışmada (Ünal ve ark., 2018) öğrencilerin büyük bir kısmı (%67,40) uzaktan eğitimin tekrar etme imkânı sunduğunu belirtirken, uzaktan eğitim

hazır bulunuşluk düzeylerinin iyi olduğu ($62,46\pm 14,97$ puan) bulunmuştur. Başka bir çalışmada öğrencilerin uzaktan eğitim tutumları üzerinde bilgisayar, bölüm, sınıf düzeyi ve internetin etkili olduğu, e-öğrenme hazır bulunuşlukları üzerinde ise bilgisayar, akıllı telefon, internet, sınıf düzeyi ve deneyim değişkenlerinin etkili olduğu belirlenmiştir (Yakar ve Yakar, 2021). Bir diğer çalışmada ebeklik bölümü uzaktan eğitim lisans tamamlama programı öğrencilerinin e-öğrenme için hazır bulunuşluk ölçek puanları yüksek olarak saptanmıştır (Öner ve ark., 2018).

Eğitim ortamı değişiklik ihtiyacıyla karşı karşıya kaldığında, uzaktan eğitim, eğitim performansını artırmak için çok iyi olanaklar sağlamıştır. Uzaktan eğitim, öğrencilerin zaman ve mekân kısıtlaması olmadan doğrudan sosyal, eğitimsel veya iş dinamiklerine uygulanabilecek bilgilere erişmesine olanak tanımaktadır. Uzaktan eğitimdeki fırsatlar gibi, uzaktan eğitimdeki zorluklar da kurumsal, pedagojik ve kişisel olabilmektedir (El Refae, Kaba ve Eletter; 2021). Bu çalışmada ebeklik öğrencilerin uzaktan eğitimle ilgili görüşleri ve hazır bulunuşlukları değerlendirilmiştir. Çalışmaya katılan öğrencilerin uzaktan eğitim için genel hazır bulunuşluk konusundaki memnuniyetlerinin yanı sıra uzaktan eğitimin fırsatlarına ve zorluklarına yönelik algıları da incelenmiştir.

Sonuç

Ebelik öğrencilerinin uzaktan eğitime genel hazır bulunuşlukları genel olarak yüksek bulunmuştur. Ancak etkileyen faktörler mevcuttur. Bunlar aile gelir durumu, aile tipi, bilgisayar kullanma durumu ve uzaktan eğitim tercihidir. Ebelik öğrencilerinin büyük çoğunluğu internet bağlantısında sorun yaşanması ve bireysel olarak çalışmaktan kaynaklanan motivasyon problemi nedeniyle uzaktan eğitimi tercih etmemektedir. Öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik düşüncelerinden elde edilen bulgular, uzaktan eğitim ile verilecek derslerin içeriklerinin hazırlanması, ders yönetimi, öğrenci davranışlarının izlenmesi analiz edilmesi, öğrenci başarı durumunun belirlenmesi ve etkileşimli iletişim ortamının yönetimi üzerinde yol gösterici olacaktır. Böylece uzaktan eğitim sürecinin öğrencilerin tercihleri doğrultusunda gerçekleştirilme imkânı sağlayacaktır. Eğitim süreci öğrencilerin tercihleri doğrultusunda gerçekleştirilerek (teorik-uygulama) uzaktan eğitimin verimli bir şekilde yürütülmesi ve gerekli düzenleme veya iyileştirmelerin yapılması gerekmektedir. Çalışmadan elde edilen verilere yönelik aşağıdaki öneriler sıralanabilir;

- Öğretim elemanlarına ve öğrencilere teknolojinin, internetin ve çeşitli e-öğrenme uygulamalarının en iyi şekilde kullanılması konusunda sürekli eğitim ve öğretim olanaklarının sağlanması ve alt yapı olanaklarının geliştirilmesi.

- Ders içeriklerinin uzaktan eğitim sürecine uygun olarak hazırlanmalı ve dijital ortamlarda ulaşılabilir olmalı.

- Öğrenci motivasyonunu canlandırmak ve onları kendi kendine öğrenmeye motive etmek için uzaktan eğitim aktiviteleri çeşitlendirilmeli.

- Kırsal ve uzak bölgelerdeki tüm öğrenciler için internet erişimi geliştirilmeli.

Araştırma bulgularının hem Türkiye verileri hem de diğer çalışmalar ile paralel olduğu görülmektedir. Çalışmanın sonuçları, öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik algılarını anlamada yararlı olacaktır. Çalışmanın bulguları doğrultusunda, gelecekteki uzaktan eğitim programlarının tasarlanması ve planlanmasında etkili olabileceği düşünülmektedir.

Çıkar Çatışması Bildirimi

Yazarların makalede sunulan veriler ve/veya makalenin konusu ile ilgili herhangi bir kişi ya da kuruluş ile çıkar ilişkisi yoktur.

Kaynaklar

- Adnan, M., & Anwar, K. (2020). Online Learning amid the COVID-19 Pandemic: Students' Perspectives. Online Submission, 2(1), 45-51.
- Arthur-Nyarko, E., Agyei, D.D. and Armah, J.K. (2020). "Digitizing distance learning materials: measuring students' readiness and intended challenges", Education and Information Technologies, 25(4), 2987-3002. doi: 10.1007/s10639-019-10060-y.
- Büyükköztürk, Ş., Çokluk, Ö., & Köklü, N. (2018). Sosyal bilimler için istatistik. Ankara: Pegem Akademi.
- Demuyakor, J. (2020). Coronavirus (COVID-19) and online learning in higher institutions of education: A survey of the perceptions of Ghanaian international students in China. Online Journal of Communication and Media Technologies, 10(3), e202018. <https://doi.org/10.29333/ojcm/8286>
- El Refae, G. A., Kaba, A., & Eletter, S. (2021). Distance learning during COVID-19 pandemic: satisfaction, opportunities and challenges as perceived by faculty members and students. Interactive Technology and Smart Education, 18(3), 298-318.
- George, D., & Mallery, M. (2010). SPSS for windows step by step: a simple guide and reference, 17.0 update (10a ed.) Boston: Pearson
- Georgiou, M. (2018). Issues That Revolve around the Concepts of Distance Education and E-Learning. International Association for Development of the Information Society, 2018-July, pp. 205-209.
- Kalaycı, Ş. (2006). SPSS uygulamalı çok değişkenli istatistik teknikleri, Ankara: Asil Yayın Dağıtım Ltd. Şti, s.116.
- Kapasia, N., Paul, P., Roy, A., Saha, J., Zaveri, A., Mallick, R., Barman, B., Das, P., & Chouhan, P. (2020). Impact of lockdown on learning status of undergraduate and postgraduate students during COVID-19 pandemic in West Bengal, India. Children and Youth Services Review, 116, 105194. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC7308748/>
- Lassoued, Z., Alhendawi, M., & Bashitialshaaer, R. (2020). An exploratory study of the obstacles for achieving quality in distance learning during the COVID-19 pandemic. Education sciences, 10(9), 232.
- Leontyeva, I.A. (2018). "Modern distance learning technologies in higher education: introduction problems", Eurasia Journal of Mathematics, Science and Technology Education, 14(10),1-8, available at: <https://doi.org/10.29333/ejmste/92284>
- Marinoni, G., van't Land, H., & Jensen, T. (2020). The impact of Covid-19 on higher education around the world. IAU Global Survey Report. International Association of Universities (IAU).
- Martin, F. (2022). Systemic implications for research and practice in online education: A focus on learner, course and instructor, and organizational levels. Distance Education, 43(2), 325-332.
- Nufrio, P.M. (2007). "Meeting the challenge of distance learning in a public/nonprofit MPA curriculum", International Journal of Public Administration, 30(5), 519-539.
- Owusu-Fordjour, C., Koomson, C. K., & Hanson, D. (2020). The impact of COVID-19 on learning – The perspective of the Ghanaian student. European Journal of Education Studies, 7(3), 1-14. <https://doi.org/10.5281/zenodo.3753586>
- Öner, S. Ç., Çelik, G., Habibe, B. A. Y., Yeşil, Y., & Turfan, E. Ç. (2018). Ebelik Bölümü Uzaktan Eğitim Öğrencilerinin E-Öğrenme İçin Hazırbulunuşluk Durumlarının Değerlendirilmesi. Medical Sciences, 13(1), 10-18.
- Salar, H.C. (2013). Türkiye'de üniversite öğrencilerinin ve öğretim elemanlarının açık ve uzaktan öğrenmeye hazırbulunuşlukları. (Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Tabachnick, BG, Fidell, LS ve Ullman, JB (2013). Using Multivariate Statistics. Boston, MA: pearson, 6, 497-516.
- Ünal, N., Şanlıer, N., & Şengil, A. Z. (2021). Pandemi döneminde üniversite öğrencilerinin çevrimiçi öğrenmeye hazırbulunuşluklarının ve uzaktan eğitime ilişkin deneyimlerinin değerlendirilmesi. İnönü Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Dergisi ISSN: 2147-7892, 9(1), 89-104.
- Yakar, L., & Yakar, Z. Y. (2021). Eğitim fakültesi öğrencilerinin uzaktan eğitime karşı tutumlarının ve e-öğrenmeye hazırbulunuşluklarının incelenmesi. Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 17(1), 1-21.
- Zaheer, M., & Munir, S. (2020). "Research supervision in distance learning: issues and challenges". Asian Association of Open Universities Journal, 15(1), doi: 10.1108/AAOUJ-01-2020-0003